SOSYAL BİLGİLER

5. SINIF

YAZILIYA HAZIRLIK

1. DÖNEM - 1. ORTAK YAZILI · SENARYO 2

TYMM 2026-2027

Hazırlayan: **Murat Altun**

Bu sorular Claude tarafından hazırlanmıştır.

1. Ece, 5. sınıf öğrencisidir. Aşağıdaki kartlarda Ece'nin bir gününden bazı anlar verilmiştir.

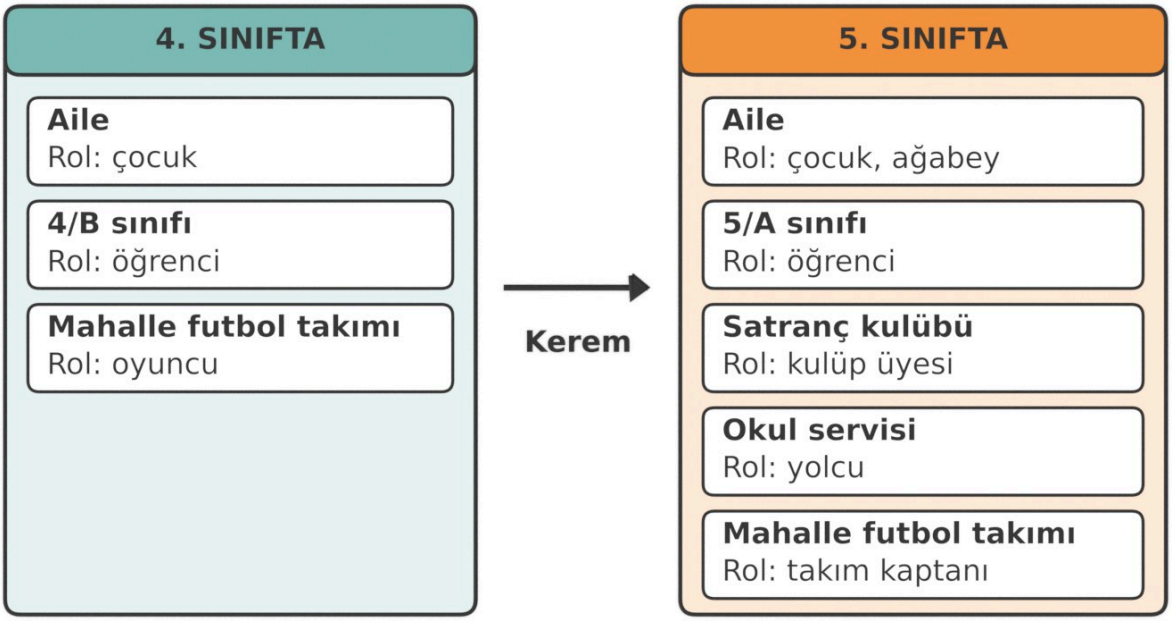
Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

1.1. Ece'nin kartlarda yer alan dört grubunu ve bu gruplardaki rollerini yazınız. (8 puan)

1.2. Sınıf başkanlığı rolünün Ece'ye kazandırdığı bir hakkı ve yüklediği bir sorumluluğu yazınız. (4 puan)

1.3. Ece'nin rolü gün içinde bulunduğu gruba göre değişmektedir. Bu durumdan yola çıkarak dâhil olduğumuz gruplar ile rollerimiz arasındaki ilişkiyi açıklayınız. (3 puan)

2. Kerem bu yıl ortaokula başlamıştır. Aşağıdaki görselde Kerem'in 4. sınıfta ve 5. sınıfta dâhil olduğu gruplar ile bu gruplardaki rolleri verilmiştir.

Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

2.1. Kerem'in ortaokula başlamasıyla dâhil olduğu yeni grupları ve rollerinde meydana gelen değişiklikleri yazınız. (5 puan)

2.2. Kerem, mahalle futbol takımında oyuncuyken takım kaptanı olmuştur. Bu değişikliğin Kerem'in hak ve sorumluluklarını nasıl etkilediğini bir hak ve bir sorumluluk örneği vererek açıklayınız. (5 puan)

3. Aruzhan (Arujan), ailesiyle birlikte Kazakistan'dan Türkiye'ye gelmiş ve 5/B sınıfına başlamıştır. Sınıfta yapılan "Kültürümü Tanıtıyorum" etkinliği için aşağıdaki panoyu hazırlamıştır.

Aruzhan sunum yaparken birkaç öğrenci "beşbarmak" kelimesini ve dombranın sesini tuhaf bulup gülmüştür. Öğretmen; Nevruzun Türkiye'de de kutlandığını, "ana, ata, su, et" gibi kelimelerin hem Türkçede hem Kazakçada bulunduğunu, dombranın da bağlama gibi telli bir halk çalgısı olduğunu anlatmıştır. Öğretmen ayrıca mart ayında Aruzhan ile birlikte sınıfta bir Nevruz kutlaması yapmayı önermiştir. (Bu metin soru için hazırlanmıştır.)

Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

3.1. Panodan ve metinden yararlanarak Türk kültürü ile Kazak kültürü arasındaki iki benzerliği yazınız. (4 puan)

3.2. Bazı öğrencilerin Aruzhan'ın kültürüne ait ögelere gülmesi Aruzhan'ı ve sınıftaki arkadaşlık ortamını nasıl etkileyebilir? Yorumlayınız. (5 puan)

3.3. Öğretmenin önerdiği gibi Nevruzun sınıfça birlikte kutlanmasının Aruzhan'ın yeni okuluna uyum sağlamasına ve sınıfta birlikte yaşamaya etkisini yorumlayınız. (6 puan)

4. Farklı ülkelerden çocukların katıldığı bir yaz kampının ilk gününde Can, Japonya'dan gelen Kenji ile tanışmak için elini uzatmıştır. Kenji ise Can'ın elini sıkmak yerine hafifçe öne eğilmiştir. Can, Kenji'nin kendisiyle tanışmak istemediğini düşünerek üzülmüştür. Aynı gün Yeni Zelanda'dan gelen Aroha da Elif ile burnunu ve alnını değdirerek selamlaşmak isteyince Elif şaşırıp geri çekilmiştir. Kamp lideri ertesi sabah çocuklara aşağıdaki kartları göstererek farklı ülkelerdeki selamlaşma biçimlerini anlatmıştır. (Bu metin soru için hazırlanmıştır.)

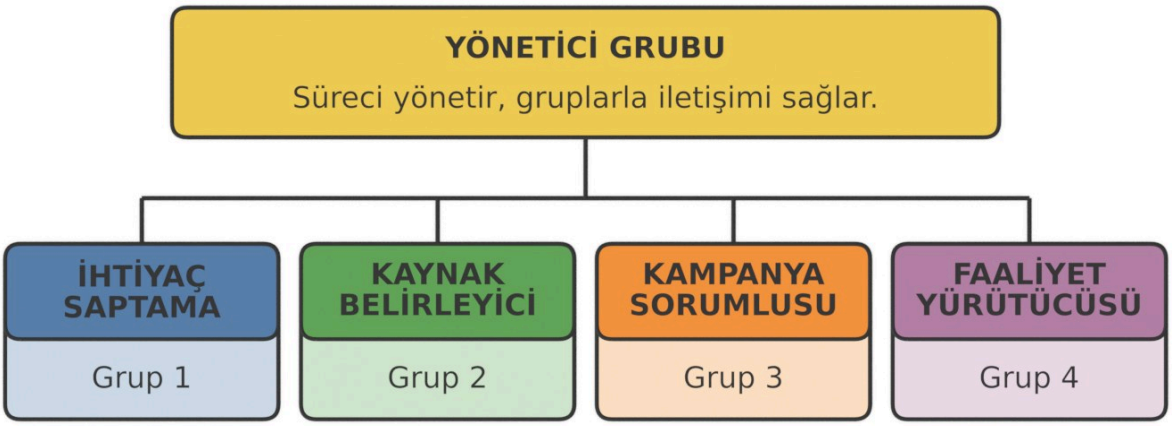

Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

4.1. Can'ın üzülmesine yol açan yanlış anlamanın nedenini kartlardaki bilgilere dayanarak açıklayınız. (4 puan)

4.2. Kamp liderinin farklı selamlaşma biçimlerini tanıtmasının kamptaki çocukların birlikte yaşamasına etkisini yorumlayınız. (6 puan)

5. 5/A sınıfı öğrencileri, ilçelerindeki bir köy okulunun kütüphanesinde çok az hikâye kitabı olduğunu öğrenmiştir. Sınıf, öğretmenlerinin rehberliğinde "Kitaplar Köy Okulunda" adlı bir sosyal sorumluluk projesi hazırlamaya karar vermiş ve görev paylaşımı için aşağıdaki gibi gruplara ayrılmıştır.

Gruplar, ortaya çıkan ilk fikrin güçlü ve zayıf yönlerini aşağıdaki tabloya yazmıştır.

Fikir	Güçlü yönü	Zayıf yönü
Okulda, okunmuş hikâye kitaplarını toplama kampanyası düzenlemek	Evlerimizde okunmuş ve iyi durumda hikâye kitapları vardır.	Toplanan kitapların bir kısmı yıpranmış ya da köy okulundaki öğrencilerin yaşına uygun olmayabilir.

(Bu metin soru için hazırlanmıştır.)

Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

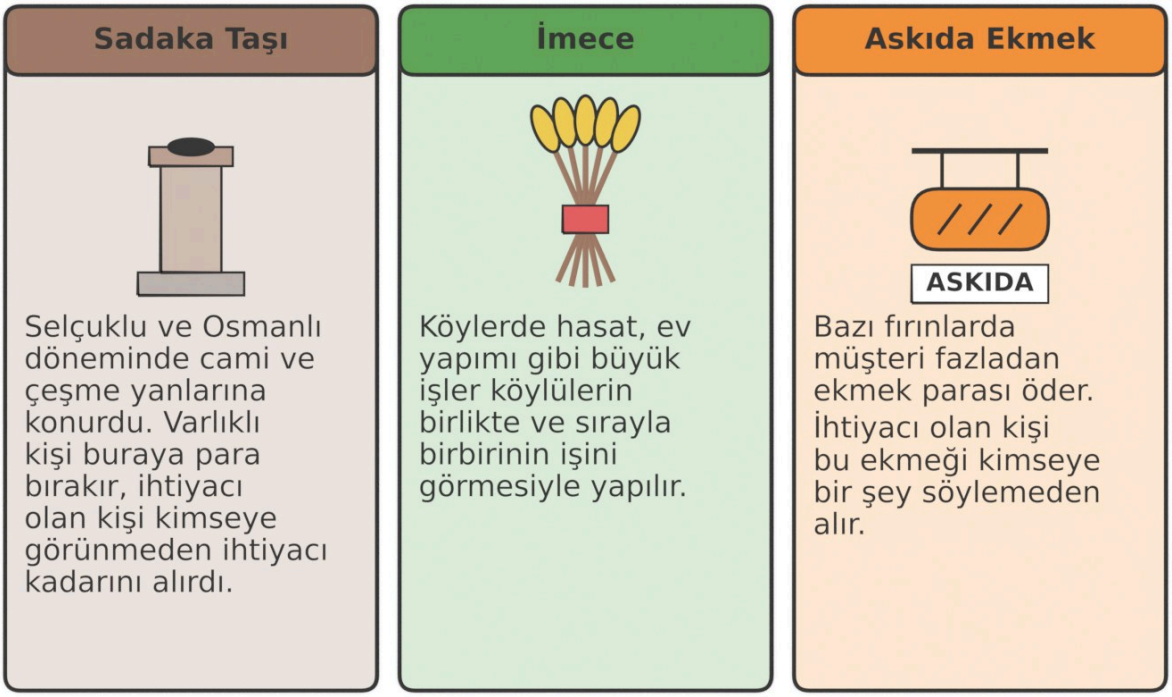
5.1. İhtiyaç saptama grubunun ve kampanya sorumlusu grubunun bu projede yapabileceği birer görevi yazınız. (6 puan)

5.2. Tablodaki fikrin zayıf yönünü güçlendirmek için grup arkadaşlarınıza sunacağınız bir çözüm önerisi yazınız. (5 puan)

5.3. Projenin başarıya ulaşması için okul dışından iş birliği yapılabilecek iki kişiyi ya da kurumu yazarak her birinin projeye nasıl katkı sağlayabileceğini belirtiniz. (4 puan)

5.4. Bu projenin köy okulundaki öğrencilere ve projeyi hazırlayan öğrencilere katkısını yazarak projenin toplumsal birliği nasıl güçlendirdiğini açıklayınız. (5 puan)

6. Sosyal bilgiler dersinde öğrenciler geçmişten günümüze yardımlaşma ve dayanışma örneklerini araştırmış ve aşağıdaki bilgi kartlarını hazırlamıştır.

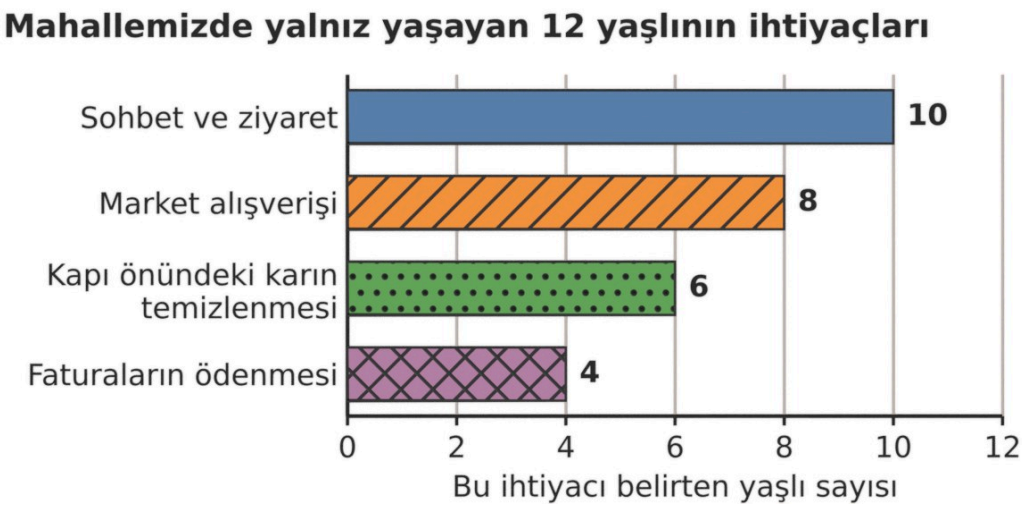
Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

6.1. Kartlardaki üç uygulamanın ortak amacını yazınız. (4 puan)

6.2. Sadaka taşı ve askıda ekmek uygulamalarında yardım alan kişinin kim olduğunun bilinmemesi neden önemlidir? Bu durumun toplumsal birliğe etkisini açıklayınız. (5 puan)

6.3. Bu uygulamalardan esinlenerek okulunuzda yapılabilecek ve yardım alan öğrencinin kim olduğunun bilinmeyeceği bir yardımlaşma etkinliği öneriniz. Önerinizin nasıl uygulanacağını kısaca yazınız. (6 puan)

7. 5/D sınıfı öğrencileri, mahalle muhtarının yardımıyla mahallede yalnız yaşayan 12 yaşlıya kış aylarındaki ihtiyaçlarını sormuştur. Her yaşlı birden fazla ihtiyaç belirtebilmiştir. Sonuçlar aşağıdaki grafikte gösterilmiştir.

Sonuçları değerlendiren iki öğrencinin önerileri şunlardır:

Zeynep: "Velilerimizle birlikte her hafta sonu yaşlılarımızı ziyaret edelim; onlarla sohbet edip kitap okuyalım."
Emre: "Sınıfça harçlıklarımızı biriktirelim, bütün yaşlılarımızın market alışverişini her hafta biz yapalım."

(Bu metin soru için hazırlanmıştır.)

Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

7.1. Grafiğe göre yaşlıların en çok belirttiği ihtiyaç hangisidir? Bu ihtiyacın karşılanmasının yaşlılar ve mahalle için önemini yazınız. (4 puan)

7.2. Zeynep'in ve Emre'nin önerilerinin birer güçlü ve birer zayıf yönünü yazınız. Sınıfın hangi öneriyi seçmesi gerektiğini gerekçesiyle belirtiniz. (6 puan)

7.3. Seçtiğiniz öneriyi uygulamaya koymak için sınıfın yapması gereken üç adımı sırasıyla yazınız. (5 puan)

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE BECERİLER

SORU NO	ÖĞRENME ÇIKTISI	BECERİLER
1	SB.5.1.1. Dâhil olduğu gruplar ve bu gruplardaki rolleri arasındaki ilişkileri çözümleyebilme	KB2.4. Çözümleme
2	SB.5.1.1. Dâhil olduğu gruplar ve bu gruplardaki rolleri arasındaki ilişkileri çözümleyebilme	KB2.4. Çözümleme
3	SB.5.1.2. Kültürel özelliklere saygı duymanın birlikte yaşamaya etkisini yorumlayabilme	KB2.14. Yorumlama
4	SB.5.1.2. Kültürel özelliklere saygı duymanın birlikte yaşamaya etkisini yorumlayabilme	KB2.14. Yorumlama
5	SB.5.1.3. Toplumsal birliği sürdürmeye yönelik yardımlaşma ve dayanışma faaliyetlerine katkı sağlayabilme	SBAB5. Sosyal Katılım (SBAB5.3. Fikir Üretme)
6	SB.5.1.3. Toplumsal birliği sürdürmeye yönelik yardımlaşma ve dayanışma faaliyetlerine katkı sağlayabilme	SBAB5. Sosyal Katılım (SBAB5.3. Fikir Üretme)
7	SB.5.1.3. Toplumsal birliği sürdürmeye yönelik yardımlaşma ve dayanışma faaliyetlerine katkı sağlayabilme	SBAB5. Sosyal Katılım (SBAB5.4. Müzakere Etme)

PUANLAMA TABLOSU							
1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**TOPLAM**
15	*10*	*15*	*10*	*20*	*15*	*15*	***100***

Bu sınav, 2026-2027 eğitim öğretim yılı 1. dönem konu-soru dağılım tablosundaki 1. ortak yazılı **Senaryo 2** dağılımına göre, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli 5. sınıf öğretim programı esas alınarak hazırlanmıştır. Hazırlayan: Murat Altun. Bu sorular Claude tarafından hazırlanmıştır. Millî Eğitim Bakanlığının resmî yayını değildir; görseller Blender ile oluşturulmuştur.

ÇÖZÜMLER

1. Doğru cevap:

- 1.1 **(8 puan)**: Grubu ve o gruptaki rolü birlikte doğru yazılan her eşleşme 2 puandır (grup 1 puan, rol 1 puan).
  - Aile: abla (çocuk, evlat, kardeş de kabul edilir)
  - Sınıf (okul): öğrenci, sınıf başkanı
  - Doğa Kulübü: kulüp üyesi (fidanları sulama görevlisi, gönüllü de kabul edilir)
  - Arkadaş grubu (mahalle parkındaki arkadaşları): arkadaş, arabulucu
- 1.2 **(4 puan)**: Uygun bir hak 2 puan, uygun bir sorumluluk 2 puandır.
  - Hak örnekleri: Sınıfı temsil etme, sınıf adına öğretmene ve okul yönetimine görüş bildirme, okul meclisi toplantılarına katılma.
  - Sorumluluk örnekleri: Öğretmenin duyurularını arkadaşlarına doğru ve zamanında iletme, sınıfın düzenine yardımcı olma, kurallara uyarak arkadaşlarına örnek olma.
- 1.3 **(3 puan)**: Dâhil olduğumuz gruba göre rolümüzün değiştiğini belirtme **(2 puan)**. Aynı gün içinde birden fazla gruba dâhil olduğumuz için birden fazla role sahip olduğumuzu ya da her rolün farklı hak ve sorumluluklar getirdiğini belirtme **(1 puan)**.

Örnek doğru cevap:

1.1. Ece aile grubunda abladır. Sınıfında öğrenci ve sınıf başkanıdır. Doğa Kulübünde kulüp üyesidir ve fidanları sulama görevi vardır. Parktaki arkadaş grubunda arkadaş ve arabulucudur.

1.2. Hak: Sınıfını temsil eder, sınıfı adına öğretmenine görüş bildirebilir. Sorumluluk: Öğretmeninin duyurularını arkadaşlarına zamanında ve doğru iletmelidir.

1.3. İnsanın rolü dâhil olduğu gruba göre değişir. Ece evde abla, sınıfta sınıf başkanı, parkta arabulucudur. Aynı anda birçok gruba dâhil olduğumuz için birçok rolümüz olur ve her rol bize farklı hak ve sorumluluklar getirir.

Yanlış cevap: Grupları yazıp rolleri yazmamak ya da grup ile rolü karıştırmak (ör. "Rolü: Doğa Kulübü", "Grubu: arabulucu"); sınıf başkanının hakkı olarak "derste istediği zaman dışarı çıkabilir", "arkadaşlarına emir verebilir" gibi ifadeler yazmak; rolün gruba göre değişmediğini ya da bir kişinin yalnızca bir rolü olabileceğini söylemek puan almaz. Cevap verilmemesi durumunda 0 puan verilir.

2. Doğru cevap:

- 2.1 **(5 puan)**: Her doğru bilgi 1 puandır.
  - Yeni gruplar: satranç kulübü (kulüp üyesi), okul servisi (yolcu), 5/A sınıfı (öğrenci)
  - Rollerdeki değişiklikler: ailede çocuk rolünün yanına ağabey rolü eklenmiştir; mahalle futbol takımında oyuncu iken takım kaptanı olmuştur.
- 2.2 **(5 puan)**: Takım kaptanlığının getirdiği uygun bir hak **(2 puan)**: Maç başında hakemle birlikte kuraya katılma, takım adına hakemle ve rakip takımın kaptanıyla konuşma, takım toplantılarında takım adına söz alma. Uygun bir sorumluluk **(2 puan)**: Takım arkadaşlarını cesaretlendirme, kurallara ve centilmenliğe uyarak örnek olma, takım içindeki tartışmaları yatıştırma, antrenmanlara düzenli katılma. Rolü değiştiği için hak ve sorumluluklarının da değiştiğini belirtme **(1 puan)**.

Örnek doğru cevap:

2.1. Kerem ortaokulda satranç kulübüne üye olmuş, okul servisinde yolcu olmuş ve yeni sınıfı 5/A'da öğrencidir. Ailesinde kardeşi olduğu için ağabey rolü de eklenmiştir. Mahalle futbol takımında ise oyuncu iken takım kaptanı olmuştur.

2.2. Kerem'in rolü değiştiği için hak ve sorumlulukları da değişmiştir. Takım kaptanı olarak maç başında takımı adına kuraya katılabilir ve hakemle konuşabilir. Bunun yanında takım arkadaşlarını cesaretlendirmek ve kurallara uyarak onlara örnek olmak onun sorumluluğudur.

Yanlış cevap: 4. sınıfta da bulunan aile grubunu ve çocuk rolünü yeni grup ya da yeni rol olarak yazmak; takım kaptanının hakkı olarak "takım arkadaşlarına istediğini yaptırabilir", "antrenmanlara gelmek zorunda değildir" gibi ifadeler yazmak; rol değişse de hak ve sorumlulukların aynı kaldığını söylemek puan almaz. Cevap verilmemesi durumunda 0 puan verilir.

3. Doğru cevap:

- 3.1 **(4 puan)**: Her doğru benzerlik 2 puandır. Kabul edilen benzerlikler: Nevruzun iki ülkede de baharın gelişi olarak kutlanması; "ana, ata, su, et" gibi ortak kelimeler bulunması (dillerin akraba olması); dombranın bağlama gibi telli bir halk çalgısı olması.
- 3.2 **(5 puan)**: Aruzhan'a etkisini yorumlama **(3 puan)**: Aruzhan üzülebilir, kırılabilir, kendini dışlanmış ve yalnız hissedebilir, kendi kültürünü anlatmaktan çekinebilir, okula uyum sağlaması zorlaşabilir. Sınıfa etkisini yorumlama **(2 puan)**: Sınıfta ön yargı ve kırgınlık oluşabilir, arkadaşlık bağları zayıflayabilir, sınıfın birlik ve huzuru bozulabilir.
- 3.3 **(6 puan)**: Her uygun yorum 2 puandır (en fazla 3 yorum). Kabul edilen yorumlar: Aruzhan kendini değerli ve sınıfa ait hisseder; yeni okuluna ve arkadaşlarına daha kolay uyum sağlar; ortak kültürel özellikler öğrencileri birbirine yakınlaştırır ve dostluk bağlarını güçlendirir; öğrenciler farklı kültürleri tanır, ön yargılar ortadan kalkar; sınıfta saygı, hoşgörü ve birlik duygusu güçlenir; huzurlu ve uyum içinde bir arada yaşama ortamı oluşur.

Örnek doğru cevap:

3.1. Nevruz hem Türkiye'de hem Kazakistan'da baharın gelişi olarak kutlanır. Ayrıca "ana, ata, su, et" gibi kelimeler iki dilde de vardır.

3.2. Arkadaşlarının gülmesi Aruzhan'ı üzer, kendini dışlanmış hisseder ve kültürünü anlatmaktan çekinebilir. Bu durum sınıfta kırgınlıklara yol açar, arkadaşlık bağlarını zayıflatır ve sınıfın huzurunu bozar.

3.3. Nevruzun birlikte kutlanması Aruzhan'ın kendini sınıfın bir parçası gibi hissetmesini ve yeni okuluna daha kolay uyum sağlamasını sağlar. Öğrenciler ortak özelliklerini fark ederek birbirine yakınlaşır, ön yargılar ortadan kalkar. Böylece sınıfta saygı ve dostluk güçlenir, herkes uyum içinde bir arada yaşar.

Yanlış cevap: "Kazaklar ile Türklerin hiçbir ortak özelliği yoktur." demek; benzerlik olarak panoda ve metinde yer almayan, doğruluğu bilinmeyen bilgiler yazmak; gülmenin "şaka olduğu için kimseyi etkilemeyeceğini" söylemek; Nevruz kutlamasının yalnızca "eğlenceli olduğunu" yazıp uyum ve birlikte yaşamayla ilişkisini kurmamak puan almaz. Cevap verilmemesi durumunda 0 puan verilir.

4. Doğru cevap:

- 4.1 **(4 puan)**: Japonya'da selamlaşmanın baş ve gövde öne eğilerek yapıldığını, yani Kenji'nin kendi kültürüne göre saygıyla selam verdiğini belirtme **(2 puan)**. Can bu kültürel özelliği bilmediği için Kenji'nin davranışını tanışmak istememek olarak yanlış yorumladığını belirtme **(2 puan)**.
- 4.2 **(6 puan)**: Her uygun yorum 2 puandır (en fazla 3 yorum). Kabul edilen yorumlar: Çocuklar birbirlerinin davranışlarını yanlış anlamaz, kırgınlıklar önlenir; ön yargılar ortadan kalkar; çocuklar farklılıklara saygı ve hoşgörü göstermeyi öğrenir; birbirlerini daha iyi tanıyarak kaynaşır ve dostluk kurar; kampta uyum içinde ve huzurlu bir arada yaşama ortamı oluşur.

Örnek doğru cevap:

4.1. Japonya'da insanlar başlarını ve gövdelerini öne eğerek selamlaşır. Kenji de kendi kültürüne göre Can'ı saygıyla selamlamıştır. Can bunu bilmediği için Kenji'nin kendisiyle tanışmak istemediğini sanmıştır.

4.2. Çocuklar farklı selamlaşma biçimlerini öğrendiğinde birbirlerinin davranışlarını yanlış anlamaz ve kırılmaz. Farklılıklara saygı duymayı öğrenir, ön yargılarından kurtulur. Böylece kaynaşır, dostluk kurar ve kampta uyum içinde yaşar.

Yanlış cevap: Kenji'nin "kaba davrandığını" ya da "Can'ı sevmediğini" söylemek; yanlış anlamanın nedenini kartlarla ilişkilendirmemek; farklı selamlaşma biçimlerinin "tuhaf olduğu için kullanılmaması gerektiğini" ya da herkesin yalnızca tek bir biçimde selamlaşması gerektiğini yazmak puan almaz. Cevap verilmemesi durumunda 0 puan verilir.

5. Doğru cevap:

- 5.1 **(6 puan)**: Her grup için uygun bir görev 3 puandır.
  - İhtiyaç saptama grubu: Köy okulunun öğretmenleriyle iletişime geçerek öğrenci sayısını, sınıflarını ve hangi tür kitaplara ihtiyaç duyulduğunu öğrenmek; ihtiyaç listesi hazırlayıp kaynak belirleyici gruba iletmek.
  - Kampanya sorumlusu grubu: Kampanyayı duyurmak için afiş ve davetiye hazırlamak; kitap toplama kutularının konulacağı yerleri belirlemek; okul aile birliği ve sınıf öğretmenleri aracılığıyla velilere bilgi vermek.
- 5.2 **(5 puan)**: Zayıf yönü doğrudan güçlendiren, uygulanabilir bir çözüm önerisi 3 puan, önerinin zayıf yönü nasıl gidereceğinin açıklanması 2 puandır. Kabul edilen öneriler: Köy okulundaki öğrencilerin yaşlarına uygun kitap listesi hazırlayıp kampanyada bu listenin duyurulması; toplanan kitapların bir grup tarafından tek tek kontrol edilip yaşa göre ayrılması; yıpranmış kitapların onarılması, onarılamayanların geri dönüşüme gönderilmesi; eksik kalan kitaplar için kermes geliri ya da belediye desteğiyle yeni kitap alınması.
- 5.3 **(4 puan)**: Okul dışından uygun bir kişi ya da kurum ve katkısı 2 puandır (iki örnek, toplam 4 puan). Kabul edilen örnekler: veliler (kitap bağışı, kitapların taşınması), belediye (kitap desteği, taşıma aracı), halk kütüphanesi (yaşa uygun kitap önerisi, kitap bağışı), kitapçılar ya da yayınevleri (kitap bağışı, indirim), köy okulunun öğretmenleri (ihtiyacın doğru belirlenmesi), muhtar (köy okuluyla iletişim). Okulun içinden kişiler (sınıf arkadaşı, sınıf öğretmeni) yazılırsa ilgili örnek için 1 puan verilir.
- 5.4 **(5 puan)**: Köy okulundaki öğrencilere katkısı **(2 puan)**: Okuma imkânı ve kütüphanesi zenginleşir, okuma alışkanlığı kazanır, unutulmadığını hisseder. Projeyi hazırlayan öğrencilere katkısı **(2 puan)**: Paylaşma, yardımseverlik, sorumluluk ve iş birliği duyguları gelişir; başkasına yardım etmenin mutluluğunu yaşar. Toplumsal birlikle ilişkilendirme **(1 puan)**: Farklı yerlerde yaşayan insanlar arasında dayanışma ve kardeşlik bağlarının güçlendiğini belirtme.

Örnek doğru cevap:

5.1. İhtiyaç saptama grubu köy okulunun öğretmenleriyle görüşerek öğrencilerin sınıflarını ve hangi kitaplara ihtiyaç duyduklarını öğrenip bir ihtiyaç listesi hazırlar. Kampanya sorumlusu grubu kampanyayı duyurmak için afişler hazırlar ve kitap toplama kutularının konulacağı yerleri belirler.

5.2. Köy okulundaki öğrencilerin yaşına uygun bir kitap listesi hazırlanıp kampanyada duyurulmalıdır. Ayrıca toplanan kitaplar bir grup tarafından kontrol edilmeli, yıpranmış olanlar onarılmalı ya da ayrılmalıdır. Böylece köy okuluna yalnızca iyi durumdaki ve yaşa uygun kitaplar gönderilir.

5.3. Velilerimiz kitap bağışlayabilir ve kitapları köy okuluna taşımamıza yardım edebilir. Belediye ise eksik kalan kitapların alınmasına destek olabilir.

5.4. Köy okulundaki öğrenciler daha çok kitaba ulaşır ve okuma alışkanlığı kazanır. Projeyi hazırlayan öğrencilerde de paylaşma, yardımseverlik ve iş birliği duyguları gelişir. Böylece farklı yerlerde yaşayan insanlar arasında dayanışma artar ve toplumsal birlik güçlenir.

Yanlış cevap: Grupların görevlerini karıştırmak (ör. ihtiyaç saptama grubuna "afiş hazırlamak" görevini vermek); zayıf yönü gidermeyen öneriler yazmak (ör. "Daha çok kitap toplayalım."); okul dışından iş birliği yapılacak kişi ya da kurumun katkısını belirtmemek; projenin katkısını yalnızca "iyi bir şeydir" gibi genel ifadelerle anlatmak puan almaz. Cevap verilmemesi durumunda 0 puan verilir.

6. Doğru cevap:

- 6.1 **(4 puan)**: İnsanların birbirine yardım etmesini, ihtiyacı olanların ihtiyaçlarının karşılanmasını ve toplumda yardımlaşma ve dayanışmanın sürmesini sağlamak (yardımlaşmaya vurgu 2 puan, dayanışma ya da toplumsal birlik vurgusu 2 puan).
- 6.2 **(5 puan)**: Neden önemli olduğunu açıklama **(3 puan)**: Yardım alan kişinin onurunun korunması, utanmaması ve incinmemesi; mahremiyetine saygı gösterilmesi; yardım edenin karşılık ya da övgü beklemeden yardım etmesi. Toplumsal birliğe etkisi **(2 puan)**: İnsanlar arasında güven, saygı ve kardeşlik duygularının güçlenmesi; kimsenin dışlanmaması; toplumda birlik ve beraberliğin sürmesi.
- 6.3 **(6 puan)**: Yardım alanın kimliğini gizli tutan özgün ve uygulanabilir bir etkinlik önerisi **(3 puan)**. Önerinin nasıl uygulanacağının (yer, zaman, görevliler, izin gibi adımlarla) açıklanması **(3 puan)**. Örnek öneriler: okul koridorunda kırtasiye malzemelerinin bırakıldığı ve ihtiyacı olanın kimseye görünmeden alabildiği bir "askıda kırtasiye" dolabı; sınıf öğretmenleri aracılığıyla ihtiyacı olan öğrencilere isim verilmeden ulaştırılan mont, bot ya da kitap bağışı; okul kantininde "askıda simit" uygulaması.

Örnek doğru cevap:

6.1. Üç uygulamanın da ortak amacı insanların birbirine yardım etmesini sağlamak, ihtiyacı olanları desteklemek ve toplumda dayanışmayı sürdürmektir.

6.2. Yardım alan kişinin kim olduğunun bilinmemesi onun utanmasını ve incinmesini önler, onurunu korur. Böylece insanlar arasında güven ve saygı artar, kimse dışlanmaz ve toplumun birliği güçlenir.

6.3. Okul koridoruna bir "askıda kırtasiye" dolabı koyalım. Öğrenciler kullanmadıkları defter, kalem ve boyaları bu dolaba bıraksın, ihtiyacı olan öğrenci de kimseye bir şey söylemeden alsın. Önce okul idaresinden izin alırız, sonra panolarda etkinliği duyururuz. Dolabın düzenini her hafta bir sınıf kontrol eder.

Yanlış cevap: Uygulamaların amacını "para kazanmak" ya da "ekmek satmak" diye yazmak; yardım alanın kimliğinin gizlenmesini "kimse yardım etmek istemediği için" gibi yanlış nedenlerle açıklamak; yardım alan öğrencinin adının panoya yazıldığı ya da herkesin önünde yardım dağıtıldığı öneriler yazmak; öneriyi uygulama adımları olmadan yalnızca bir kelimeyle belirtmek tam puan almaz. Cevap verilmemesi durumunda 0 puan verilir.

7. Doğru cevap:

- 7.1 **(4 puan)**: En çok belirtilen ihtiyacın sohbet ve ziyaret (10 yaşlı) olduğunu yazma **(2 puan)**. Önemini açıklama **(2 puan)**: Yaşlıların yalnızlığının azalması, kendilerini değerli ve mutlu hissetmeleri; komşuluk ilişkilerinin ve mahalledeki dayanışmanın güçlenmesi.
- 7.2 **(6 puan)**: Her öneri için uygun bir güçlü yön 1 puan, uygun bir zayıf yön 1 puandır (toplam 4 puan). Seçilen önerinin grafikle ya da uygulanabilirlikle ilişkilendirilmiş gerekçesi 2 puandır; hangi öneri seçilirse seçilsin gerekçe uygunsa tam puan verilir.
  - Zeynep'in önerisi: Güçlü yönü: En çok belirtilen ihtiyaca yöneliktir; velilerle birlikte yapıldığı için güvenlidir; para gerektirmez ve sürdürülebilir. Zayıf yönü: Velilerin her hafta sonu zaman ayıramayabilmesi; 12 yaşlının hepsine her hafta ulaşmanın zor olması.
  - Emre'nin önerisi: Güçlü yönü: Sekiz yaşlının belirttiği market alışverişi ihtiyacını karşılar. Zayıf yönü: Harçlıkların her hafta 12 kişinin alışverişine yetmemesi; öğrencilerin her hafta alışveriş yapmasının zor ve sürdürülemez olması; çocukların yetişkinler olmadan alışveriş yapmasının güvenli olmayabilmesi.
- 7.3 **(5 puan)**: Uygun her adım 1 puandır **(3 puan)**. Adımların mantıklı bir sırayla yazılması ve izin alma ya da yetişkinlerle iletişim kurma adımını içermesi 2 puandır. Örnek adımlar: Öğretmenden ve okul idaresinden izin alıp velilere bilgi vermek; muhtarla görüşerek yaşlıların adreslerini ve uygun ziyaret zamanlarını öğrenmek; görev paylaşımı yapıp ziyaret takvimi hazırlamak; ziyaretleri velilerle birlikte gerçekleştirmek; çalışmayı değerlendirip yaşlıların görüşlerini almak.

Örnek doğru cevap:

7.1. Yaşlıların en çok belirttiği ihtiyaç sohbet ve ziyarettir. Bu ihtiyacın karşılanması yaşlıların yalnızlığını azaltır, kendilerini değerli hissetmelerini sağlar. Mahallede komşuluk ilişkileri ve dayanışma güçlenir.

7.2. Zeynep'in önerisinin güçlü yönü en çok belirtilen ihtiyaca yönelik olması ve velilerle yapıldığı için güvenli olmasıdır; zayıf yönü velilerin her hafta sonu zaman ayıramayabilmesidir. Emre'nin önerisinin güçlü yönü market alışverişi ihtiyacını karşılamasıdır; zayıf yönü harçlıklarımızın her hafta 12 kişinin alışverişine yetmemesidir. Sınıf Zeynep'in önerisini seçmelidir çünkü bu öneri en çok yaşlının ihtiyacını karşılar ve para gerektirmediği için uzun süre devam ettirilebilir.

7.3. Önce öğretmenimizden ve okul idaresinden izin alıp velilerimize bilgi veririz. Sonra muhtarla görüşerek yaşlılarımızın adreslerini ve ziyaret için uygun zamanlarını öğreniriz. Son olarak görev paylaşımı yapıp bir ziyaret takvimi hazırlar ve ziyaretleri velilerimizle birlikte yaparız.

Yanlış cevap: En çok belirtilen ihtiyaç olarak market alışverişini ya da kapı önündeki karın temizlenmesini yazmak; önerilerin güçlü ve zayıf yönlerini birbirine karıştırmak ya da yalnızca bir öneriyi değerlendirmek; gerekçe göstermeden öneri seçmek; izin almadan ve yetişkinlere haber vermeden yaşlıların evlerine gitmeyi içeren adımlar yazmak puan almaz. Cevap verilmemesi durumunda 0 puan verilir.